

CÂMPULUNGUL ÎN TIMPUL CONFRUNTĂRIILOR ANTIOTOMANE DIN ANII 1426-1427

CLAUDIU NEAGOE*

În primăvara anului 1426, regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, declanșa o nouă acțiune antiotomană la Dunăre¹, având de partea sa Venetia² și forțele coaliției regionale (Polonia, Lituania, Moldova și Țara Românească)³. Otomanii, însă, nu reacționat prompt, atacând Serbia și Bosnia⁴, apoi Țara Românească⁵ unde au adus ca domn pe Radu Praznaglava⁶, în locul lui Dan al II-lea, aliatul credincios al regelui Sigismund⁷.

Comitele de Timiș, Pippo Spano⁸, intervine în mare grabă și restabilește situația, după care va porni, alături de voievodul muntean⁹, într-o campanie fulgerătoare în zona Vidinului¹⁰, unde, la 9 octombrie 1426, cei doi vor obține o strălucită victorie împotriva turcilor¹¹. În ciuda acestor succese, însă, beii dunăreni au

* Universitatea din Pitești.

¹ Tahsin Gemil, *Românii și otomanii în secolele XIV-XVI*, București, 1991, p. 108.

² *Ibidem*.

³ Constituită la Lublau, în 1412: vezi pe larg despre, în Virgil Coicălțan, *Poarta Osmană și gurile Dunării în secolul al XV-lea*, în „Revista de Istorie”, 38, 1985, 11, p. 1062.

⁴ Tahsin Gemil, *op. cit.*

⁵ Este vorba de incursiunea lui Șah-Melek; vezi Mustafa Ali, *Künh-ül-ahbar (Esența informațiilor)*, în *Cronici turcești privind Țările Române*, vol. I, sec. XV-mij. sec. XVII, întocmit de M. Guboglu și Mustafa A. Mehmet, București, 1966, p. 343.

⁶ Acest pretendent era fiul nelegitim al lui Mircea cel Bătrân: cf. C. Rezachevici, *Cronologia critică a domnilor din Țara Românească și Moldova*, a. 1324-1881, I, Secolele XIV-XVI, București, 2001, p. 86.

⁷ Tahsin Gemil, *op. cit.* Dan al II-lea încheiase cu regele maghiar, în același an, 1426, un „tratat defensiv” (Hurmuzaki, *Documente*, I/2, p. 531). În baza acestui tratat, voievodul Țării Românești urma să primească sumele necesare pentru plata a 1000 de mercenari, „100 de călărești și 900 de pedestrași” (DRHD, I, 1977, p. 242-245; vezi și C. Rezachevici, *Mercenarii în oștile românești în evul mediu*, în „Revista de Istorie”, 34, 1981, I, p. 42).

⁸ Este vorba de italianul Filippo dei Scolari, un aventurier la curtea Ungariei, care a cunoscut o ascensiune militară rapidă și o faimă pe măsură: vezi în Viorica Pervain, *Lupta antiotomană la Dunărea de Jos în anii 1422-1427*, în „AIAC”, XXVI (1983-1986), p. 90-106.

⁹ Dan al II-lea.

¹⁰ Această campanie a avut drept scop refacerea Țaratului bulgar de la Vidin, prin instalarea pretendentului Frujin (Eufrosin), fiul lui Șisman, fostul țar de Târnovo: cf. D. Pleșia, Șt. Andreescu, *Un episod inconnu des campagnes du voievode Dan II, prince de Valachie*, în „Revue Roumaine d'Histoire”, 1974, I, p. 548-549.

¹¹ Tahsin Gemil, *op. cit.*

readus la tron pe Radu Praznaglava¹². Despre luptele de la începutul anului 1427 aflăm din documentul lui Don Pedro de Porugal (25 ianuarie 1427)¹³.

Sigismund de Luxemburg trimite în sprijinul vechiului și credinciosului său aliat, Dan al II-lea, pe Ioan de Maroth, ban de Maevo¹⁴, alături de care se mai găseau și alți viteji cavaleri apuseni, cel mai cunoscut fiind mai sus amintitul prinț portughez¹⁵. Oștile regelui maghiar s-au stabilit prin părțile Câmpulungului și au rezistat aici, nu numai oștilor otomane, dar și foametei și frigului¹⁶.

În timpul acestor evenimente agitate, de la începutul anului 1427, Câmpulungul a avut de suferit: bisericele catolice de aici, Cloașterul(?) și Bărăția, au fost afectate¹⁷, iar mormintele de la biserica Negru Vodă au fost profanate¹⁸.

Deoarece situația devenea tot mai critică, regele Sigismund a hotărât să pornească imediat acțiunea de recăstigare a Țării Românești și a controlului pe linia Dunării¹⁹. Mai mult, regele maghiar plănuiește să readucă pe teutoni și să-i stabilească în Banatul de Severin în scopul apărării graniței dunărene²⁰.

După un scurt popas la Rucăr²¹, regele Sigismund se va stabili la Câmpulung, unde va sta mai bine de-o lună de zile (2 martie-6 aprilie)²². Aici, la Câmpulung, în vechea reședință a primilor Basarabi²³, regele maghiar a emis trei documente: primul la 2 aprilie, al doilea la 4 aprilie și cel de-al treilea la 6 aprilie. Dacă primele două se referă la niște probleme de ordin juridic și administrativ ale regatului maghiar²⁴, cel de-al treilea ne relatează despre luptele purtate anterior de oștile maghiare cu cele otomane și despre reînscăunarea lui Dan al II-lea²⁵. În scurta perioadă cât a rezidat la Câmpulung, regele maghiar a refăcut edificiile ecleziastice de aici, Cloașterul²⁶ și Bărăția²⁷, și a întărit privilegiile dominicanilor câmpulungeni²⁸.

¹² *Ibidem*, p. 109. Un rol important în reinstalarea lui Radu Praznaglava l-a jucat partida boierească adversară lui Dan al II-lea și influenței maghiare tot mai crescânde (*Ibidem*), precum și sprijinul acordat acestuia de către domnul Moldovei, Alexandru cel Bun (cf. N. Iorga, *Istoria poporului românesc*, București, 1985, p. 255).

¹³ *Idem*, *Un prinț portughez cruciat în Țara Românească a secolului XV-lea*, în „AARMSI”, seria III, 5, 1925, p. 333-337.

¹⁴ C. Rădulescu Codin, *Câmpulungul Muscelului istoric și legendar*, Câmpulung Muscel, 1926, p. 90.

¹⁵ N. Iorga, *art. cit.*

¹⁶ Cf. C. Rădulescu Codin, *op. cit.*

¹⁷ N. Iorga, *Acte și fragmente cu privire la istoria românilor adunate din depozitele de manuscrise ale Apusului*, vol. III, 1897, p. 81-82. Pe lângă aceste edificii ecleziastice, au fost afectate și casele domnești de la Negru Vodă: P. Chihaia, *Din cetățile de scaun ale Țării Românești*, București, 1974, p. 233.

¹⁸ Cf. Elian Stănescu, *Ansamblul istorico-cultural-artistic Negru Vodă din Câmpulung Muscel*, București, 1988, p. 38-39.

¹⁹ Tahsin Gemil, *op. cit.*

²⁰ Marele maestru al teutonilor, Klaus von Redwitz, este numit ban de Severin: cf. A. Pippidi, *Aperçu sur les rapports des Roumains avec les Ordres de chevalerie*, în *Miscelanea in honorem Radu Manolescu Emerito*, E.U.B., 1996, p. 111.

²¹ N. Iorga, *Istoria românilor*, vol. IV, *Cavalerii*, București, 1996, p. 15.

²² *Ibidem*. Vezi despre și în: DRHD, I, doc. 155, 156, 157.

²³ Despre acest statut vezi pe larg: Fl. Mârțu, *Problematika localizării primei capitale a statului feudal al Țării Românești*, în „Studii și comunicări”, III, Pitești, 1971, p. 175-185.

²⁴ Vezi Gh. Pârnuță, Șt. Trâmbaciu, *Documente și inscripții privind istoria orașului Câmpulung-Muscel, 1251-1699*, vol. I, București, 1999, doc. 12 și 13, p. 142-143.

²⁵ *Ibidem*, doc. 14, p. 144.

²⁶ Cf. Maria Muțescu, Al. Muțescu, *Cloașterul Câmpulungean*, în „Argessis”, IX, Pitești, 2000, p. 124.

Defecțiunile din Serbia l-au determinat pe Sigismund să reia ostilitățile la Dunăre²⁹. În fruntea oștilor regale, care au acționat împotriva turcilor, pornind din Banatul de Severin și până în Balcani, s-a aflat, după cât se pare, credinciosul său vasal, domnul Țării Românești³⁰, în jurul căruia s-a creat o aură de erou legendar, acesta fiind supranumit „cel Viteaz”³¹.

²⁹ Vezi Șt. Balș, *Restaurarea Bărației din Câmpulung Muscel*, în *Monumente istorice și lucrări de restaurare*, București, 1969, p. 14; vezi Gh. Curinschi Vorona, *Istoria arhitecturii în România*, București, 1981, p. 96.

³⁰ Vezi N. Iorga, *Studii și documente cu privire la istoria românilor*, I-II, București, 1900, p. XXXIV.

³¹ Tahsin Gemil, *op. cit.*

³² Vezi Marieta Chișer, *Dan al II-lea, domn până la "Marea cea Mare". Tradiție și realitate*, în „*Revista de Istorie*”, 1987, 10, p. 967-981.

³³ Cf. *DRH*, I, doc. 153.